



NERDVET
LEARN SMART THINK SMARTER

Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και γραμματισμού στα μέσα στο πλαίσιο της ΕΕΚ

Προϊόν 4.2



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου της, το οποίο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων, η δε Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Πίνακας περιεχομένων

1. Εισαγωγή	2
1.1 Σκοπός αυτών των κατευθυντήριων γραμμών	2
1.2 Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη NERDVET	3
2. Οδικός χάρτης για την εφαρμογή της εκπαίδευσης κριτικής σκέψης και γραμματισμού στα μέσα στο πλαίσιο της αρχικής ΕΕΚ.....	6
2.1 Πώς να χρησιμοποιήσετε την Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη NERDVET.....	6
2.2 Στρατηγικές	8
2.3 Ενδείξεις για συντονιστές και βοηθητικό προσωπικό	8
2.4 Ενδείξεις για το εκπαιδευτικό προσωπικό.....	11
3. Πρόσθετες πληροφορίες.....	13
3.1 Πρόβλεψη και αντιμετώπιση προκλήσεων	13
3.2 Συμβουλές και κόλπα.....	16
3.3 Εδραίωση μιας μακροπρόθεσμης εφαρμογής της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα.....	18

1. Εισαγωγή

1.1 Σκοπός αυτών των κατευθυντήριων γραμμών

Το Έργο Erasmus + Βασική Δράση 3 NERDVET (Think smart! Ενίσχυση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα στο πλαίσιο της ΕΕΚ) στοχεύει κυρίως στην υποστήριξη των παρόχων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) με μια Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη - ένα σύνολο μεθοδολογικών, θεωρητικών και πρακτικών εργαλείων - για την ενίσχυση των ικανοτήτων των μαθητών τους όσον αφορά την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα.

Λόγω των ραγδαίων αλλαγών που αντιμετωπίζουν σήμερα οι κοινωνίες όσον αφορά την κατανάλωση των μέσων και τη χρήση διαδικτυακών πόρων, καθίσταται ολοένα και πιο σαφές ότι η σωστή εκπαίδευση σχετικά με την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα είναι απαραίτητη για όλους τους πολίτες – ιδιαίτερα τους νεότερους. Ωστόσο, επειδή τα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ είναι από τη φύση τους έντονα τεχνικά και προσανατολισμένα στην εργασία, συχνά παραμελείται η ανάπτυξη της ιδιότητας του πολίτη και των προσωπικών δεξιοτήτων. Ωστόσο, για να διασφαλιστεί ότι οι νέοι θα καταφέρουν να γίνουν ευαισθητοποιημένοι, υπεύθυνοι και αφοσιωμένοι πολίτες απαιτείται ολιστική και ολοκληρωμένη εκπαίδευση· αυτό ακριβώς είναι το πλαίσιο που οδήγησε στην ανάπτυξη της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης, η οποία είναι ένα από τα βασικά προϊόντα του έργου NERDVET.

Σκοπός του παρόντος εγγράφου «Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και γραμματισμού στα μέσα στο πλαίσιο της ΕΕΚ» είναι να υποστηρίξει την εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης παρέχοντας έναν οδικό χάρτη βάσει του οποίου οι δεξιότητες κριτικής σκέψης και γραμματισμού στα μέσα θα ενσωματωθούν στη διδασκαλία των μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών της ΕΕΚ. Επομένως οι Κατευθυντήριες γραμμές συμπληρώνουν την Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη, προσφέροντας περαιτέρω στοιχεία για προτάσεις εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κριτικής σκέψης και γραμματισμού στα μέσα στα ιδρύματα ΕΕΚ και για την προοδευτική ενσωμάτωσή τους ως συστηματοποιημένων μερών της τυπικής εκπαιδευτικής και διδακτικής προσφοράς τους.

Για να γίνει αυτό, το έγγραφο χωρίζεται σε τρεις ενότητες:

1. Η παρούσα **εισαγωγική ενότητα** περιγράφει το πλαίσιο του έργου NERDVET και το υπόβαθρο των προϊόντων του, προσφέροντας παράλληλα μια επισκόπηση της ίδιας της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης.
2. Η **βασική ενότητα: ένας οδικός χάρτης για την εφαρμογή της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα στο πλαίσιο της ΕΕΚ**, λαμβάνοντας υπόψη τους διαφορετικούς ρόλους που διαδραματίζει το συντονιστικό, το βοηθητικό και το διδακτικό προσωπικό.
3. Η τρίτη ενότητα περιλαμβάνει μια **συλλογή πρόσθετων πληροφοριών**, συμπεριλαμβανομένων I. προτεινόμενων **λύσεων για την αντιμετώπιση πιθανών προκλήσεων** στην υλοποίηση της εκπαίδευσης, II. **συμβουλών και κόλπων** για εκπαιδευτές, όπως έχουν προκύψει από την άμεση εμπειρία του έργου NERDVET, και III. περαιτέρω **παρατηρήσεων για το πώς η κριτική σκέψη και ο γραμματισμός στα μέσα μπορούν μακροπρόθεσμα να αποτελέσουν κυρίαρχη τάση στην εκπαιδευτική προσφορά ενός οργανισμού ΕΕΚ.**

1.2 Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη NERDVET

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το κύριο προϊόν του έργου NERDVET είναι η **Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη**.

Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη αντιπροσωπεύει ένα μοναδικό μοντέλο κατάρτισης προσανατολισμένο στη δράση, το οποίο αναπτύχθηκε από τη σύμπραξη NERDVET για την αντιμετώπιση κενών και προκλήσεων όσον αφορά την ικανότητα των μαθητών να σκέπτονται και να συμπεριφέρονται κριτικά, ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να διαχειρίζονται ψευδείς ειδήσεις, προκαταλήψεις και παράλογες πεποιθήσεις.

Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη σχεδιάστηκε αρχικά βάσει μιας προσέγγισης από κάτω προς τα πάνω («από εκπαιδευτές για εκπαιδευτές»), στη συνέχεια δοκιμάστηκε από μια ομάδα εκπαιδευτών στις τάξεις τους με τη συμμετοχή σπουδαστών από πέντε χώρες της ΕΕ (Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Ολλανδία) και, τέλος, τελειοποιήθηκε με βάση τα αποτελέσματα της πρακτικής εφαρμογής της.

Ο απώτερος στόχος της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης NERDVET είναι να προσφέρει στους εκπαιδευτικούς του τομέα της ΕΕΚ μια εκπαιδευτική διαδρομή προκειμένου να αναπτύξουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους να αναδειχθούν σε παράγοντες ενίσχυσης της καινοτομίας. Αυτό έχει άμεσο θετικό αντίκτυπο στους δικαιούχους τους, τους εκπαιδευόμενους, οι οποίοι πρόκειται να τεθούν στο επίκεντρο της μαθησιακής διαδικασίας, με μια προσέγγιση εστιασμένη στην παρακίνηση. Αυτή η προσέγγιση έχει διττό σκοπό:

1. Εστιάζει όχι μόνο στις τεχνικές δεξιότητες, αλλά και στις οριζόντιες δεξιότητες, καθώς οι τελευταίες είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου τα άτομα να επιτύχουν τους προσωπικούς και επαγγελματικούς τους στόχους και να είναι ενεργοί πολίτες.
2. Παρέχει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτές να γίνουν αντιληπτοί ως ενεργητικοί παράγοντες ή παράγοντες που επηρεάζουν θετικά, οι οποίοι είναι σε θέση να μετατρέψουν τη διδασκαλία σε διαδικασία αμοιβαίας μάθησης, όπου ο διάλογος και η υποστήριξη ανοίγουν τον δρόμο για την αυτοεκπλήρωση των εκπαιδευομένων.

Η μάθηση σχετικά με το επιστημονικό υπόβαθρο στο οποίο βασίζεται η Εργαλειοθήκη είναι θεμελιώδους σημασίας όχι μόνο για μια βαθύτερη κατανόηση του μοντέλου που προτείνεται από το έργο NERDVET και της λειτουργίας του, αλλά και για την παροχή στέρεων βάσεων για την ενσωμάτωση της κριτικής σκέψης και των δεξιοτήτων γραμματισμού στα μέσα στα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ.

Για τον σκοπό αυτό, είναι σημαντικό να περιγράψουμε πρώτα τι είναι η κριτική σκέψη και ο γραμματισμός στα μέσα. Σύμφωνα με το μοντέλο NERDVET:

«Η κριτική σκέψη αποτελεί γνωστική διαδικασία η οποία συνίσταται στην παρατήρηση, περιγραφή, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση πληροφοριών, προβλημάτων ή καταστάσεων με σκοπό την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων, τα οποία αποτελούν τη βάση για ορθολογικές αποφάσεις και λύσεις.

Δεδομένου ότι, στις μέρες μας, οι άνθρωποι λαμβάνουν τις περισσότερες γραπτές και οπτικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να σχηματίσουν τις απόψεις και τις ιδέες τους από το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η έννοια της κριτικής σκέψης συνδέεται έντονα με τον όρο του γραμματισμού στα μέσα, ήτοι την ικανότητα αναγνώρισης των διαφορετικών τύπων μέσων και κατανόησης των

μηνυμάτων που στέλνουν.

Ο γραμματισμός στα μέσα είναι το ισοδύναμο του γραμματισμού σε σχέση με τις πληροφορίες που διακινούνται στα μέσα, ήτοι της ικανότητας πρόσβασης στα μηνύματα των μέσων, ανάλυσης και αξιολόγησης των μέσων στα οποία πραγματοποιείται η πρόσβαση από κριτική άποψη και δημιουργίας μηνυμάτων που διακινούνται από τα μέσα. Ο γραμματισμός στα μέσα περιλαμβάνει τις γνώσεις και τις δεξιότητες της κριτικής σκέψης σχετικά με τις πληροφορίες των μέσων διά της κατανόησης των δηλώσεων, των δομών και των συνεπειών της λειτουργίας των μέσων. Μέσω αυτής της δεξιότητας, τα άτομα μπορούν να αναγνωρίσουν τις διαφορές μεταξύ πραγματικών και ψευδών ειδήσεων, να αναλύσουν κριτικά το περιεχόμενο των πληροφοριών που τους παρουσιάζονται σε καθημερινή βάση και να λάβουν σωστές αποφάσεις σε ψηφιακά περιβάλλοντα.»

Ακολουθώντας τη διαδρομή του NERDVET προς την ενίσχυση της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα, υιοθετήθηκε μια προσέγγιση γνωστικής ψυχολογίας: ο εν λόγω επιστημονικός τομέας έχει μακροχρόνια ιστορική παράδοση σε θέματα που σχετίζονται με τον ορθολογισμό και την επεξεργασία πληροφοριών και, ως εκ τούτου, έχει εκπονήσει μια σειρά μελετών και στρατηγικών για να βοηθήσει τα άτομα να σκέφτονται και να ενεργούν με κριτικό πνεύμα και να προβαίνουν σε καλύτερα τεκμηριωμένες επιλογές και αποφάσεις.

Η προσέγγιση της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα από μια γνωστική οπτική γωνία σημαίνει εστίαση στον τρόπο με τον οποίο τα άτομα κατανοούν τις πληροφορίες και τις έννοιες. Η συμπληρωματικότητα των εννοιών της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα με τα μοντέλα γνωστικής ψυχολογίας ενέπνευσε τον καθορισμό συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων που θα εφαρμοστούν από τους εκπαιδευτές iVET (αρχικής ΕΕΚ) για την αποτελεσματική υποστήριξη αυτών των ικανοτήτων στους σπουδαστές τους. Υπό τη συγκεκριμένη οπτική γωνία, η χρήση της κριτικής σκέψης για την ανάλυση πληροφοριών που προέρχονται από ψηφιακά μέσα βοηθά τα άτομα να κατανοήσουν τις συνδέσεις μεταξύ των εννοιών, να αναλύσουν τις πληροφορίες και να τις αναδιατάξουν με τη χρήση λογικών συνδέσεων, καθώς - με τη χρήση αυτής της μεθόδου - θα αυξηθεί η κατανόησή τους για την εκάστοτε πληροφορία/έννοια.

Επομένως, μεταφέροντας αυτές τις παρατηρήσεις στο εκπαιδευτικό πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της σφαίρας iVET, το μοντέλο NERDVET προσδιορίζει τρεις εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που βρίσκονται στον πυρήνα του:

1. **Απομυθοποίηση της παραπληροφόρησης μέσω της χρήσης αξιόπιστων πηγών:** Υποστήριξη της χρήσης συγκεκριμένων διαδικασιών για να γίνει κατανοητό εάν μια πληροφορία είναι ψευδής ή αληθής
2. **Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκαταλήψεις και τις παράλογες πεποιθήσεις:** Αναγνωρίζεται ότι όλα τα άτομα μπορεί να είναι παράλογα, καθώς η προκατάληψη, η μεροληψία και ο παραλογισμός είναι εγγενή χαρακτηριστικά των ανθρώπινων όντων (καθώς συνδέονται με τα συναισθήματα), αλλά ότι τα εν λόγω χαρακτηριστικά μπορούν να μειωθούν με την επίγνωση των υποκείμενων διαδικασιών
3. **Αυτοπαρακίνηση:** Ενίσχυση της ικανότητας του ατόμου να αναπτύσσει προσωπικές στρατηγικές και διαδικασίες για την αντικειμενική επεξεργασία των πληροφοριών

Όπως θα αποδειχθεί με περισσότερα παραδείγματα, η εφαρμογή των εκπαιδευτικών προσεγγίσεων NERDVET και των πρακτικών δραστηριοτήτων στην τάξη είναι μόνο το τελευταίο βήμα μιας

ευρύτερης διαδρομής, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει συνεργικά όχι μόνο τους εκπαιδευτές, αλλά και τους συντονιστές και το βοηθητικό προσωπικό, για την επιδίωξη ενός κοινού στόχου.

2. Οδικός χάρτης για την εφαρμογή της εκπαίδευσης κριτικής σκέψης και γραμματισμού στα μέσα στο πλαίσιο της αρχικής ΕΕΚ

2.1 Πώς να χρησιμοποιήσετε την Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη NERDVET

Κατά τον σχεδιασμό της ενσωμάτωσης της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα στη διδακτική και εκπαιδευτική προσφορά ενός παρόχου ΕΕΚ, μπορεί να εξεταστεί η χρήση του Εκπαιδευτικού Εργαλείου NERDVET για το πλήρες φάσμα των πρακτικών πόρων που παρέχει, από της φάση του σχεδιασμού έως τη φάση της υλοποίησης. Επομένως, πριν από την παρουσίαση ενός οδικού χάρτη σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πάροχοι ΕΕΚ μπορούν να οργανώσουν μια τέτοια διαδικασία, περιγράφονται παρακάτω περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το υλικό που περιλαμβάνει η εργαλειοθήκη.

Ο πυρήνας της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης περιέχεται στον **Οδηγό Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης NERDVET**, στον οποίο υπάρχουν τα ακόλουθα:

1. Προσδιορισμός των **βασικών ομάδων-στόχων** της Εργαλειοθήκης, δηλαδή α) των άμεσων χρηστών: εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών και β) των τελικών δικαιούχων: των σπουδαστών. Παρουσιάζονται οι βασικές ομάδες-στόχοι της εργαλειοθήκης υπογραμμίζοντας τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να εμπλακούν στην ενσωμάτωσή της σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και τον τρόπο να προωθήσουν τη συμμετοχής τους και να αντιληφθούν τον αντίκτυπο τους.
Οι πληροφορίες αυτές είναι ακόμη πιο χρήσιμες κατά την προκαταρκτική επιλογή της στρατηγικής που θα υιοθετηθεί, καθώς και κατά τη φάση του σχεδιασμού: αυτή η ενότητα της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης μπορεί πράγματι να χρησιμοποιηθεί ως προσχέδιο για αναπροσαρμογή με βάση το εκπαιδευτικό πλαίσιο, επιτρέποντας μια πιο αποτελεσματική ανάλυση και ανοίγοντας τον δρόμο για πιο έγκαιρες παρεμβάσεις και επαρκή προγραμματισμό.
2. Το **θεωρητικό υπόβαθρο** που υποστηρίζει το μοντέλο NERDVET, το οποίο είναι θεμελιώδους σημασίας για την κατανόηση των αναλυτικών προσεγγίσεων και πρακτικών εκπαίδευσης, καθώς και των αναγκών που στοχεύουν να εκπληρώσουν. Το πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί το έργο NERDVET καθορίζεται από τον εντοπισμό πολύτιμων πηγών από την επιστημονική βιβλιογραφία που αφορά τη μελέτη της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα και την ανάλυση του συστήματος αρχικής ΕΕΚ.
3. Ο **Προσδιορισμός τριών εκπαιδευτικών προσεγγίσεων** (Απομυθοποίηση της παραπληροφόρησης μέσω της χρήσης αξιόπιστων πηγών, Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκαταλήψεις και τις παράλογες πεποιθήσεις, Αυτοπαρακίνηση) και η περιγραφή του τρόπου με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να ενσωματωθούν στα προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ μέσω πρακτικών εφαρμογών και ασκήσεων. Οι **πρακτικές ασκήσεις** οργανώνονται σε 9 μαθήματα και έχουν σχεδιαστεί για να προσαρμόζονται εύκολα (όσον αφορά την έκταση και τον βαθμό πολυπλοκότητας) και να χρησιμοποιούνται σε μια ευρεία (όσον αφορά την ηλικία, τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τα κοινωνικά και πολιτιστικά πλαίσια) ομάδα δικαιούχων σπουδαστών αρχικής ΕΕΚ.
4. Προτάσεις **μεθόδων αξιολόγησης** για την αξιολόγηση της προτεινόμενης εκπαίδευσης στην κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα. Αυτές οι προτάσεις μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία μιας σωστής στρατηγικής παρακολούθησης και αξιολόγησης, τόσο για τη μέτρηση του αντικτύπου των δραστηριοτήτων στους εκπαιδευόμενους όσο και για τη διενέργεια

εσωτερικής αξιολόγησης.

5. **Βιβλιογραφία** των πιο σχετικών πόρων που χρησίμευσαν ως βάση για τη δημιουργία της Εργαλειοθήκης και του **Ευρετηρίου** NERDVET, μια συλλογή χρήσιμων συνδέσμων και διαδικτυακών υλικών/πηγών στα αγγλικά και στις εθνικές γλώσσες, για περαιτέρω εξερεύνηση και πρόσθετες γνώσεις σχετικά με την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα. Εκτός από τη συμπληρωματική υποστήριξη των θεωρητικών και πρακτικών συνιστωσών της Εργαλειοθήκης, τα περιεχόμενα αυτών των ενοτήτων μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως μεμονωμένα εργαλεία από μόνα τους, παρέχοντας είτε βασικές είτε βαθύτερες γνώσεις σχετικά με το θέμα.

Επίσης, περαιτέρω πόροι είναι διαθέσιμοι στην Πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης NERDVET για τους εκπαιδευτές (<https://www.schoolplus.it/en/categories/nerdvet>), η οποία είναι προσβάσιμη κατόπιν εγγραφής των ενδιαφερόμενων χρηστών σε αυτή και εγγραφής τους στο πρόγραμμα σπουδών. Η πλατφόρμα, η οποία αποτελεί ένα ολοκληρωμένο αποθετήριο όλου του εκπαιδευτικού υλικού που παράγεται από το NERDVET, φιλοξενεί:

1. Ένα διαδραστικό πρόγραμμα σπουδών που έχει σχεδιαστεί γύρω από τα θέματα που εξετάζονται στην Εργαλειοθήκη. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι χρήστες θα βρουν:
 - **Δέκα εκπαιδευτικά βίντεο**, κινούμενα σχέδια που σχεδιάστηκαν για να συνοψίσουν, να εξηγήσουν ή να περιγράψουν εν συντομία μια έννοια, μια διαδικασία ή μια κατάσταση που σχετίζεται με την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα. Χρησιμοποιούν μια προσέγγιση αφήγησης και περιλαμβάνουν παραδείγματα/εφαρμογές εννοιών που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, παρομοιώσεις και μεταφορές για την προώθηση ομαδικών ή ατομικών προβληματισμών, καθώς και μια καταληκτική παρατήρηση που περιλαμβάνει τη σύνθεση των εννοιών ή ένα ερώτημα το οποίο επιδιώκεται να αποτελέσει το έναυσμα για την έναρξη συζήτησης ή/και κάποιας άλλης δραστηριότητας.
 - Ένα **Κέντρο πόρων** όπου οι χρήστες θα βρουν μια ποικιλία συμπληρωματικών υλικών για την εφαρμογή της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης, συμπεριλαμβανομένων I. **πρόσθετων προϊόντων που παράγονται στο πλαίσιο του έργου** και II. **πόρων, υλικών και εγγράφων υποστήριξης** που συλλέχθηκαν ή αναπτύχθηκαν απευθείας από τους εκπαιδευτές οι οποίοι έχουν δοκιμάσει την Εργαλειοθήκη στην πιλοτική της φάση.
 - Ειδικούς **χώρους για συζητήσεις**, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους εκπαιδευτές να έχουν στη διάθεσή τους έναν χώρο ανταλλαγής απόψεων σχετικά με την εφαρμογή της Εργαλειοθήκης και συναφή θέματα με άλλους συναδέλφους που επίσης βιώνουν τη διαδικασία.
2. Βιντεοσκοπήσεις **δύο διαδικτυακών σεμιναρίων** τα οποία αποσκοπούν στη διεύρυνση της απήχησης των εννοιών της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα, καθώς και της προσέγγισης της γνωστικής ψυχολογίας που χρησιμοποιήθηκε για την ανάπτυξη των τριών τεχνικών εκπαίδευσης (Κριτική σκέψη και γραμματισμός στα μέσα στο πλαίσιο της αρχικής ΕΕΚ: Το σύγχρονο εκπαιδευτικό πρόγραμμα· Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη NERDVET: εστίαση στις τεχνικές εκπαίδευσης).

Τα επόμενα κεφάλαια αυτής της ενότητας παρουσιάζουν μια λίστα ενδείξεων που διατυπώνονται για τις δύο κατηγορίες, δηλαδή **συντονιστές και βοηθητικό προσωπικό** και **διδασκτικό προσωπικό**, η οποία αντιπροσωπεύει ένα σύνολο πρακτικών και μεθοδολογικών κατευθυντήριων γραμμών για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα

ως μαθησιακών αποτελεσμάτων για εκπαιδευόμενους της ΕΕΚ.

Ξεκινώντας από μια πρόταση υιοθέτησης **τριών διαφορετικών στρατηγικών** σε θεσμικό επίπεδο, τα βήματα κατόπιν περιγράφονται διαφορετικά για τους δύο τύπους εμπλεκόμενων παραγόντων, με βάση τη σύνδεση μεταξύ των ρόλων τους και των διαφορετικών πτυχών που πρέπει να λάβουν υπόψη για την επιτυχή ενσωμάτωση αυτών των θεμάτων στη διδακτική και εκπαιδευτική προσφορά.

2.2 Στρατηγικές

Για να εφαρμοστεί η κριτική σκέψη στα προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ και στις διδακτικές πρακτικές, πρέπει να υιοθετηθεί μια ευρύτερη στρατηγική η οποία θα υποστηριχθεί από έναν ορθό σχεδιασμό.

Η ακόλουθη πρόταση περιλαμβάνει τρεις στρατηγικές, οι οποίες μπορούν να εκληφθούν είτε ως μεμονωμένοι τρόποι που πρέπει να υιοθετηθούν από ένα ίδρυμα ΕΕΚ, είτε ως μια χρονική και εννοιολογική συνέχεια, από μια πιο τυπική έως μια πιο ευρεία και συστημική προσέγγιση, και οι οποίες θα υιοθετούνται η μία μετά την άλλη σε διαφορετικές φάσεις εφαρμογής.



2.3 Ενδείξεις για συντονιστές και βοηθητικό προσωπικό

Ανεξάρτητα από τη στρατηγική που υιοθετείται, τα ακόλουθα βήματα μπορούν να θεωρηθούν ως αφετηρία κατά την ενσωμάτωση της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα στα προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ:



ΒΗΜΑ 2: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ & ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ



1.

Οργανώστε περιοδικές συναντήσεις για προετοιμασία, παρακολούθηση και αξιολόγηση

- Λάβετε υπόψη ότι ενδέχεται να χρειαστούν περισσότερες συναντήσεις στην αρχική φάση υλοποίησης
- Οργανώστε συναντήσεις ανά περιοχή εργασίας/ομάδα, κατά περίπτωση
- Συνδυάστε τις συναντήσεις παρακολούθησης με στιγμές αυτοαξιολόγησης και αξιολόγησης μεταξύ ομοτίμων

2.

Καθορίστε ορόσημα και αποτελέσματα

- Καθορίστε ορόσημα και αποτελέσματα σύμφωνα με την επιλεγμένη στρατηγική
- Βεβαιωθείτε ότι όλες οι ομάδες-στόχοι συμμετέχουν και έχουν ενημερωθεί σχετικά

3.

Καθορίστε στιγμές και μεθόδους αξιολόγησης

- Δώστε κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση (κριτήρια, μέθοδοι συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, εκτίμηση επιπτώσεων)
- Εφαρμόστε τριγωνοποίηση δεδομένων - χρησιμοποιήστε ερωτηματολόγια, πραγματοποιήστε συνεντεύξεις και παρατηρήσεις, οργανώστε συναντήσεις αξιολόγησης μάθησης από ομοτίμους
- Λάβετε υπόψη τα μαθησιακά αποτελέσματα των εκπαιδευομένων, αλλά και την ικανοποίηση και την απόδοση των εκπαιδευτών κατά την αξιολόγηση

4.

Καθορίστε και σχεδιάστε με τους εκπαιδευτές τη δική τους προετοιμασία και κατάρτιση

- Κατανείμτε επακριβώς χρόνο και πόρους για προετοιμασία και επαρκή κατάρτιση
- Προβλέψτε συνεδρίες για περαιτέρω κατάρτιση, αναβάθμιση δεξιοτήτων και ενημέρωση

5.

Εξασφαλίστε τη χρήση συνεργατικών μεθόδων και ανταλλαγής προηγούμενης γνώσης και εμπειριών κατάρτισης

- Λάβετε υπόψη και αξιοποιήστε την προηγούμενη εμπειρία που μπορεί να έχουν οι εκπαιδευτές σχετικά με το θέμα
- Παρέχετε ευκαιρίες για ανταλλαγή εμπειριών και παιδαγωγικών πόρων που αναπτύχθηκαν παλαιότερα
- Χρησιμοποιήστε ψηφιακές πλατφόρμες για πρόσβαση σε έγγραφα και πληροφορίες και για την κοινή χρήση τους



NERDVET
LEARN SMART THINK SMARTER

ΒΗΜΑ 3: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ & ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ



1.

Παρέχετε πρότυπα για το σχέδιο και το χρονοδιάγραμμα των μαθημάτων

Μοιραστείτε προσαρμόσιμα παραδείγματα για τον τρόπο διάρθρωσης των μαθημάτων (π.χ. επιλογή θεμάτων, σχετικό υλικό, κατανομή χρόνου) ως αφετηρία για τους εκπαιδευτές, για τη διασφάλιση της συνοχής και τη διευκόλυνση της διαδικασίας προετοιμασίας



2.

Καθορίστε τον τρόπο ενσωμάτωσης θεμάτων στο πρόγραμμα σπουδών

Ενσωματώστε στα μαθήματα τους παιδαγωγικούς στόχους και τα μαθησιακά αποτελέσματα που σχετίζονται με τις διαφορετικές δεξιότητες που θα αναπτυχθούν. Ειδικά αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί η ολιστική στρατηγική, αυτό το βήμα είναι θεμελιώδους σημασίας προκειμένου οι δεξιότητες κριτικής σκέψης και γραμματισμού στα μέσα να συσχετιστούν με τις τεχνικές δεξιότητες.

3.

Εναρμονίστε τα καθήκοντα και τις δραστηριότητες μεταξύ των εκπαιδευτών

- Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι εκπαιδευτές κάνουν ισορροπημένη χρήση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα.
- Επιτρέψτε τη συντονισμένη παράδοση της εκπαίδευσης, ειδικά σε περίπτωση που είναι διεπιστημονική ή διαθεματική

4.

Ενθαρρύνετε την πρόσβαση στην πλατφόρμα NERDVET

- Βεβαιωθείτε ότι όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό έχει εγγραφεί έτσι ώστε να έχει πρόσβαση στο πλήρες σύνολο των εκπαιδευτικών πόρων (<https://www.schoolplus.it/en/categories/nerdvet>)
- Δημιουργήστε ευκαιρίες για εξερεύνηση των πόρων μαζί με το εμπλεκόμενο προσωπικό και προσδιορίστε μια κοινή προσέγγιση

5.

Καθορίστε τη μεθοδολογία αξιολόγησης των σπουδαστών
Προσδιορίστε πώς θα αξιολογηθεί η επίδραση της εκπαίδευσης στους μαθητές, συνδέοντάς την με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

2.4 Ενδείξεις για το εκπαιδευτικό προσωπικό

Δεδομένου ότι οι εκπαιδευτές διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη συνοδεία των εκπαιδευόμενων σε όλη τη διδακτική διαδρομή, οποιαδήποτε αλλαγή στις εκπαιδευτικές τους πρακτικές μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο οργάνωσης της εκπαίδευσης και, κατά συνέπεια, την πρόοδο των εκπαιδευόμενων. Μερικά βασικά βήματα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι τα εξής:



ΒΗΜΑ 2: ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ



1.

Προσαρμογή

- Προσαρμόστε τις ασκήσεις στον τομέα τεχνικής εκπαίδευσης
- Χρησιμοποιήστε παραδείγματα από την πραγματική ζωή (π.χ. μια εκδήλωση μέσω ενημέρωσης, μια είδηση ή μια εκδήλωση που σχετίζονται με τον επαγγελματικό τομέα εκπαίδευσης, μια τηλεοπτική εκπομπή)
- Ολοκληρώστε με δραστηριότητες και παιχνίδια σε διαδικτυακές ή ψηφιακές πλατφόρμες
- Εάν είναι απαραίτητο, συμπληρώστε με άλλες δραστηριότητες ή πρωτοβουλίες που χρησιμοποιούνται ήδη εντός του οργανισμού

2.

Εφαρμογή των ασκήσεων

- Διεγείρετε την περιέργεια χρησιμοποιώντας τα προτεινόμενα εκπαιδευτικά βίντεο
- Φροντίστε να εμπλέκετε τους εκπαιδευόμενους παρουσιάζοντας διλήμματα, αμφιλεγόμενα ζητήματα, προωθώντας ανοιχτές συζητήσεις και αντιπαραθέσεις
- Εάν είναι δυνατόν, προσπαθήστε να επεκτείνετε τη συζήτηση πέρα από τον χρόνο που έχει επιλεγεί για τις ασκήσεις, εάν παρουσιαστεί η ευκαιρία στο πλαίσιο άλλων τάξεων ή θεμάτων
- Παρουσιάστε τα θέματα που δείχνουν τις διεπιστημονικές συνδέσεις, έτσι ώστε να ενσωματωθούν αρμονικά στη διδακτική διαδρομή

3.

Παρακολούθηση επιπτώσεων

- Εφαρμόστε την επιλεγμένη μεθοδολογία αξιολόγησης των σπουδαστών
- Η αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που σχετίζονται με την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα θα πρέπει να συνοδεύει και να συμπληρώνει τη συνολική αξιολόγηση της προόδου που σημειώνουν οι εκπαιδευόμενοι στις εκπαιδευτικές τους διαδρομές
- Τα εργαλεία και οι μέθοδοι αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται για τα μαθησιακά αποτελέσματα που σχετίζονται με αυτά τα θέματα θα πρέπει να είναι συγκρίσιμα με εκείνα που χρησιμοποιούνται συνήθως για τα άλλα μαθήματα



3. Πρόσθετες πληροφορίες

3.1 Πρόβλεψη και αντιμετώπιση προκλήσεων

Αν και ο καθορισμός ενός αξιόπιστου σχεδίου δράσης αποτελεί τη βάση για την ομαλή εφαρμογή μιας εκπαιδευτικής δράσης για την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα, η αντιμετώπιση της πραγματικότητας και τυχόν εμποδίων που μπορεί να προκύψουν, καθώς και η ικανότητα υπέρβασής τους, είναι απαραίτητα στοιχεία για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Έτσι, αυτή η ενότητα παρουσιάζει ορισμένες πιθανές προκλήσεις μαζί με τις προτεινόμενες λύσεις τους, αντλώντας από την εμπειρία που συγκέντρωσε η σύμπραξη NERDVET κατά τη διάρκεια της πιλοτικής δράσης της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης.

Πρόκληση 1 - Εύρεση μελών του προσωπικού που ενδιαφέρονται να συνεργαστούν

Ορισμένα μέλη του προσωπικού μπορεί να μην επιθυμούν να εμπλακούν για διάφορους λόγους (π.χ. θέλουν να αποφύγουν πρόσθετο φόρτο εργασίας, υποθέτουν ότι το θέμα δεν σχετίζεται με τον τομέα εκπαίδευσής τους, είναι απρόθυμοι να αλλάξουν τις διδακτικές τους συνήθειες)

Δημιουργήστε ευκαιρίες για τόνωση της συμμετοχής

- Εξετάστε διαφορετικούς τρόπους παρουσίασης της εκπαίδευσης στο εμπλεκόμενο προσωπικό (π.χ. επίσημες ή ανεπίσημες συναντήσεις, χρήση συμμετοχικών μεθόδων, σχεδιασμό από ομότιμους κλπ.)
- Χρησιμοποιήστε συμπεριληπτικές μεθόδους για να διασφαλίσετε ότι οι εκπαιδευτές συμμετέχουν ως ομάδες όσο το δυνατόν περισσότερο
- Προτείνετε ενδιαφέρουσες και δυναμικές προκαταρκτικές δραστηριότητες (π.χ. εφαρμογή ασκήσεων από την εργαλειοθήκη NERDVET) για να δώσετε μια πρακτική επισκόπηση της εκπαίδευσης
- Παρουσιάστε τα οφέλη όχι μόνο για τους εκπαιδευόμενους, αλλά και για το εμπλεκόμενο προσωπικό, υπογραμμίζοντας τον προσιτό και πρακτικό χαρακτήρα των διαθέσιμων πόρων

Πρόκληση 2 - Διαχείριση πρόσθετου φόρτου εργασίας για τα μέλη του προσωπικού

Τόσο για τη διεξαγωγή της εκπαίδευσης των εκπαιδευτών όσο και για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων, η διαχείριση του επιπλέον φόρτου στον χρόνο εργασίας του προσωπικού μπορεί να είναι δύσκολη

Διαχειριστείτε τις εργασίες και την έγκαιρη εκτέλεσή τους με ισορροπημένο τρόπο

- Προβλέψτε χρόνο εκπαίδευσης για τους εκπαιδευτές, ενσωματώνοντάς τον στις συνήθεις δραστηριότητες ενημέρωσης τους
- Εξασφαλίστε ίση κατανομή της εργασίας και της συμμετοχής του προσωπικού
- Κάντε σχέδια για την ενσωμάτωση θεμάτων και δραστηριοτήτων στα προγράμματα σπουδών με χρήση διεπιστημονικής προσέγγισης
- Σχεδιάστε εναλλακτικά σχέδια με προσδιορισμό κατάλληλων διορθωτικών μέτρων



Πρόκληση 3 - Συμμετοχή των εκπαιδευόμενων

Οι εκπαιδευόμενοι μπορεί να μην έχουν κίνητρο να μάθουν, ή το υπόβαθρό τους και οι προσωπικές τους πεποιθήσεις μπορεί να τους κάνουν να αμφιβάλλουν για την αξία μιας εκπαίδευσης πάνω στην κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα

Χρησιμοποιήστε μεθόδους με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο

- Βασίστε τις δραστηριότητες στις εμπειρίες ζωής και τις προηγούμενες γνώσεις των εκπαιδευόμενων
- Προσαρμόστε τις ασκήσεις (γλώσσα, επίπεδο δυσκολίας, θέματα προς εξέταση) στα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων (ηλικία, επίπεδο προσόντων, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο)
- Σε όλες τις δραστηριότητες, συμπεριλάβετε συζητήσεις και αντιπαραθέσεις με ανοιχτό και μη επικριτικό τρόπο
- Ετοιμάστε σχέδια αποκατάστασης για την περίπτωση που οι διδακτικές δραστηριότητες δεν επιτυγχάνουν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Πρόκληση 4 - Αποτελεσματική μετάδοση των εννοιών και του περιεχομένου της εκπαίδευσης

ώστε να μπορούν να γίνουν μέρος του εκπαιδευτικού και προσωπικού υποβάθρου των εκπαιδευόμενων

Διαδραστική διδακτική προσέγγιση

Η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη NERDVET προσφέρει ορθά εργαλεία για μια διαδραστική και συμμετοχική διδακτική προσέγγιση, η οποία είναι το κλειδί για να διασφαλιστεί ότι η κριτική σκέψη και ο γραμματισμός στα μέσα θα γίνουν επίκτητες προσωπικές δεξιότητες και όχι σχολικά μαθήματα. Για να το πετύχετε αυτό, θα πρέπει να:

- Αξιοποιήστε πλήρως τα πρακτικά και διαδραστικά εργαλεία που προσφέρει η Εργαλειοθήκη με μια διεπιστημονική προσέγγιση
- Δημιουργήστε μικρές, καθημερινές συνήθειες μέσα στην τάξη με σύντομες δραστηριότητες που σχετίζονται με την άσκηση κριτικής σκέψης και την ενίσχυση των δεξιοτήτων γραμματισμού στα μέσα
- Χρησιμοποιήστε παραδείγματα καθημερινής ζωής κοντά στην εμπειρία των εκπαιδευόμενων για να δείξετε τη διάχυτη συνάφεια της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα (π.χ. περιεχόμενο μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ειδήσεις κλπ.)



Πρόκληση 5 - Μόνιμη ενσωμάτωση της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα στα προγράμματα σπουδών

αποφεύγοντας να εκληφθεί η εκπαίδευση ως απομονωμένη και αποκομμένη από τη συνολική εκπαιδευτική διαδρομή, με κίνδυνο να εγκαταλειφθεί

Χρησιμοποιήστε μια «αργή αλλά σταθερή» προσέγγιση

- Κάντε μικρότερα βήματα (π.χ. ξεκινήστε με μια προσέγγιση σε επίπεδο μεμονωμένου έργου και εργαστείτε αργά έως ότου φτάσετε σε μια ευρύτερη, ολιστική προσέγγιση) που υποστηρίζονται από μια υγιή δραστηριότητα προκαταρκτικού σχεδιασμού
- Το διοικητικό και το διδακτικό προσωπικό πρέπει να συμμετέχουν σε μια κοινή, αμοιβαία υποστηρικτική προσπάθεια
- Προγραμματίστε τακτικές στιγμές παρακολούθησης και αξιολόγησης τόσο για τους εκπαιδευτές όσο και για τους εκπαιδευόμενους
- Το διοικητικό και το διδακτικό προσωπικό πρέπει να εξετάσουν προσεκτικά τις ιδιαιτερότητες του πλαισίου εργασίας τους, προκειμένου να επιλέξουν ή να συνδυάσουν τις καλύτερες στρατηγικές
- Μοιραστείτε τα οφέλη μιας τέτοιας κατάρτισης μεταξύ των ομοτίμων ιδρυμάτων ΕΕΚ σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, ώστε να διαδοθούν καλές πρακτικές και να δημιουργηθεί συνοχή
- Ευαισθητοποιήστε τους αρμόδιους φορείς χάραξης πολιτικής όσον αφορά τη σημασία της ενσωμάτωσης της εκπαίδευσης για την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα ως συστηματικής συνιστώσας των προγραμμάτων σπουδών ΕΕΚ

3.2 Συμβουλές και κόλπα

Καθώς η ανάπτυξη της Εκπαιδευτικής Εργαλειοθήκης NERDVET περιλάμβανε μια δοκιμαστική πρακτική φάση, εκπαιδευτές από πέντε διαφορετικές χώρες της ΕΕ δοκίμασαν τα εργαλεία που πρότεινε η σύμπραξη του έργου NERDVET για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των μαθητών τους όσον αφορά την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα.

Η πρακτική τους εμπειρία είναι επομένως μια πολύτιμη πηγή πολύτιμων γνώσεων ώστε ο γραμματισμός στα μέσα και η κριτική σκέψη να γίνουν καθημερινά θέματα στο έργο ενός εκπαιδευτή και μια διδακτική και εκπαιδευτική πρακτική στην τάξη. Τα σχόλιά τους ήταν συμπληρωματικά και ενσωματωμένα στο μοντέλο του NERDVET, προκειμένου να διασφαλιστεί όχι μόνο η ορθότητά του, αλλά και η δυνατότητα εφαρμογής του στο πρόγραμμα σπουδών ενός ιδρύματος ΕΕΚ.

Οι πιο σχετικές «συμβουλές και κόλπα» παρουσιάζονται παρακάτω, με τα λόγια των ίδιων των εκπαιδευτών και του προσωπικού του έργου NERDVET:

Τα συναισθήματα έχουν σημασία

Κατά την υλοποίηση μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας σχετικά με την κριτική σκέψη και τον γραμματισμό στα μέσα, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνει κανείς είναι να παρουσιάσει συνοπτικά τα θέματα που εξετάζονται, εξηγώντας και συμφωνώντας με τους εκπαιδευόμενους σχετικά με τις έννοιες και την ορολογία.

Στη συνέχεια, για να εμπλακούν οι σπουδαστές, η συζήτηση θα πρέπει να αφορά τις σκέψεις τους αλλά και τη συναισθηματική τους διάσταση (συναισθήματα, εμπειρίες, αναμνήσεις...). Για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων είναι απαραίτητο να δώσετε στους σπουδαστές χώρο να εκφραστούν και να είστε προορατικοί, κάνοντας ερωτήσεις.

Λάβετε υπόψη το πλαίσιο

Λάβετε σαφώς υπόψη το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο της τάξης, καθώς μπορεί να επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τη δεκτικότητα και την αποδοχή των θεμάτων που καλύπτονται. Οι προσωπικές αντιλήψεις και πεποιθήσεις των εκπαιδευόμενων είναι ένας κρίσιμος παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη όταν παροτρύνετε την κριτική σκέψη.

Να είστε προσανατολισμένοι στην πρακτική πλευρά

Φροντίστε να είναι οι εκπαιδευτικές συνεδρίες πολύ πρακτικές, συνδέοντας αυτά τα θέματα με ειδήσεις, περιεχόμενο μέσω κοινωνικής δικτύωσης, θέματα που περιλαμβάνονται στις τρέχουσες τάξεις κλπ. Φροντίστε να ακούτε πάντα την άποψη των σπουδαστών και αφήστε τους να αναφέρουν την πραγματικότητα που βιώνουν. Στη συνέχεια, προχωρήστε κάνοντας κοινές σκέψεις σχετικά με τα θέματα τα οποία αναφέρθηκαν, αφήνοντάς τους να φέρουν τα δικά τους παραδείγματα ή να οικοδομήσουν τις θέσεις τους από την αρχή.



Ξεκινήστε από προηγούμενες γνώσεις

Ανεξάρτητα από το θέμα, τη δραστηριότητα ή την άσκηση που θα επιλεγεί, είναι σημαντικό να ενσωματωθούν στοιχεία από αυτά που ήδη γνωρίζουν ή σκέφτονται οι σπουδαστές. Θα πρέπει πάντα να υπάρχει μια σχέση μεταξύ της ζωής, των ενδιαφερόντων τους και των θεμάτων του προτεινόμενου μαθήματος. Αυτή η προσέγγιση είναι το κλειδί για την παρακίνηση των μαθητών να συμμετέχουν ενεργά.

Επιμείνετε στην απλότητα και τη σαφήνεια

Ανάλογα με το εκπαιδευτικό και κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο της τάξης, μπορεί να χρειαστεί να προσαρμόσετε το προτεινόμενο εκπαιδευτικό υλικό: για να το κάνετε αυτό, προσπαθήστε πρώτα να επιλέξετε μερικά θέματα για να τα δείτε πιο διεξοδικά μέσα από μεμονωμένες τάξεις μικρού μεγέθους. Αυτό μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως βάση και αφετηρία για μια ευρύτερη ενσωμάτωση αυτών των θεμάτων στο πρόγραμμα σπουδών.

Επικεντρωθείτε στη διαδραστικότητα

Τα προτεινόμενα εκπαιδευτικά βίντεο και τα στοιχεία που παρέχει η Εκπαιδευτική Εργαλειοθήκη NERDVET αποτελούν εξαιρετική αφετηρία συζήτησης, έτσι ώστε να κεντρίσουν το ενδιαφέρον και να τονώσουν την ενεργό συμμετοχή. Μπορούν επίσης να συνδυαστούν με διαδραστικά εργαλεία ανοιχτού κώδικα για την παρουσίαση των θεμάτων και την ολοκλήρωση των προτεινόμενων ασκήσεων.



3.3 Εδραίωση μιας μακροπρόθεσμης εφαρμογής της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα

Τα λειτουργικά και μεθοδολογικά βήματα, οι προτάσεις και οι υποδείξεις που περιέχονται στα προηγούμενα κεφάλαια αυτών των Κατευθυντήριων Γραμμών προβάλλουν μια ποικιλία πρακτικών που υιοθετήθηκαν και αξιοποιήθηκαν με την εμπειρία του NERDVET στην ενσωμάτωση της κριτικής σκέψης και της παιδείας στα μέσα στα προγράμματα σπουδών ΕΕΚ.

Όταν επιχειρείται ένα ακόμα βήμα σε αυτή τη διαδρομή, στοχεύοντας σε μια μακροπρόθεσμη, οργανική εφαρμογή μιας τέτοιας κατάρτισης στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ενός παρόχου ΕΕΚ, θα πρέπει απαραίτητα να λαμβάνονται υπόψη και τα συνολικά τοπικά, περιφερειακά και εθνικά κανονιστικά συστήματα.

Στο πλαίσιο αυτό, το έργο NERDVET θέτει ως έναν από τους κύριους στόχους του μια δραστηριότητα ευαισθητοποίησης και προάσπισης που προωθεί τη στροφή προς αυτή την κατεύθυνση, ενημερώνοντας τους φορείς χάραξης πολιτικής για τη γνώση και τα αποτελέσματα που παράγονται κατά την εφαρμογή του.

Καθώς οι προσεγγίσεις σε επίπεδο βάσης για τη χάραξη πολιτικής γίνονται όλο και συχνότερα η πεπατημένη όσον αφορά τη ρυθμιστική δραστηριότητα της ΕΕ, μπορούν να χρησιμοποιηθούν νέες προοπτικές, στοιχεία και αποτελέσματα στον σχεδιασμό και την παράδοση νέων πολιτικών που, με τη σειρά τους, επηρεάζουν τα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών μελών της ΕΕ.

Οι σκέψεις αυτές εξετάζονται σε μεγαλύτερο βάθος στη «Σύσταση για τους φορείς χάραξης πολιτικής» του NERDVET, η οποία παρέχει ορισμένες προτάσεις που αποτελούν την κληρονομιά του έργου όσον αφορά τη χάραξη πολιτικής· ωστόσο, τα ακόλουθα σημεία μπορούν να αφομοιωθούν σε επίπεδο παρόχου ΕΕΚ προκειμένου να παγιωθεί μια μακροπρόθεσμη εφαρμογή της κριτικής σκέψης και του γραμματισμού στα μέσα:

- **Εκμεταλλευτείτε τις προϋπάρχουσες συνέργειες**
συμπεριλαμβανομένων των τοπικών, περιφερειακών ή εθνικών συμπληρωματικών πρωτοβουλιών· των τάσεων και στάσεων του συντονιστικού, βοηθητικού και διδακτικού προσωπικού· του ενδιαφέροντος των μαθητών να αποκτήσουν βαθύτερες γνώσεις και δεξιότητες σε τέτοια θέματα
- **Ευνοήστε την ομαδική εργασία**
μεταξύ του συντονιστικού, βοηθητικού και διδακτικού προσωπικού, προκειμένου να τονωθεί το κίνητρο, η δημιουργικότητα και η βιωσιμότητα όσον αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της εκπαίδευσης
- **Δώστε έμφαση στη διεπιστημονικότητα**
κατά την οργάνωση και τη διεξαγωγή της εκπαίδευσης, φέρνοντας σε επαφή εκπαιδευτικούς από διαφορετικούς επιστημονικούς τομείς, αποδεικνύοντας πόσο διάχυτη είναι η κριτική σκέψη και ο γραμματισμός στα μέσα στη σχολική και εξωσχολική εκπαίδευση των εκπαιδευόμενων
- **Προσαρμοστείτε στο συγκεκριμένο μαθησιακό πλαίσιο**
επιλέγοντας ποια στοιχεία της εκπαίδευσης θα πρέπει να ενσωματωθούν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, συνδυάζοντας τα πιο σχετικά στοιχεία των προτεινόμενων τεχνικών κατάρτισης



και ενσωματώνοντάς τα στο μάθημα, διαφοροποιώντας την πολυπλοκότητα των εξεταζόμενων θεμάτων και των πρακτικών ασκήσεων

- **Αφήστε περιθώριο για συζήτηση**

μεταξύ του βοηθητικού και του διδακτικού προσωπικού για την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, σύμφωνα με μια προσέγγιση μάθησης από ομότιμους

